

OVERWEGING

Laatst ontmoette ik hem weer eens. Ik zal hem maar Matthias noemen. Hij was nu 95 jaar. Oud, maar niet der dagen zat. Hij was en Duitser. Had in de Tweede wereldoorlog een hete zomer en een afgrijselijke winter als soldaat in Rusland in schuttersputjes gezeten. “Onbeschrijfelijke ellende, leidinggevend die mij bij het minste of geringste voor het vuurpeloton zouden kunnen zetten, mensen die beestachtig tekeer gingen, die gruweldaden zijn niet te beschrijven. Het schuldbesef dat ik – zonder het te willen – aan die strijd daar had meegedaan. Dat tezamen maakte me van tijd tot tijd depressief. Maar ik heb alles kunnen delen met zijn lieve, lieve vrouw, die mij niet liet vallen, die álles voor me was; die verzoende en leerde te bidden: God laat al het goede dat ook gebeurde, meetellen, en niet het kwade. Toen wel, nu niet meer had ik er nachtmerries van. Een paar jaar geleden werd zij dement. Ze werd steeds meer niet de vrouw die ik kende. Nu is ze dood. Ik heb voor haar gezorgd. Me natuurlijk veel ontzegt, want zij was mijn vrouw. Haar heb ik toch los moeten laten: ik kón niet meer, nou ja. Als jij over zelfverloochening spreekt, wat is dat dan: wat denk je: had ik haar langer bij me moeten houden of heb ik mezelf op een goede manier geweld aangedaan. Nu leef ik met veel goede herinneringen en houd ik me vast aan al het goede dat ik heb mogen meemaken. Ik had het graag anders gewild, maar het is goed zo. Ik ben een positieve mens.” En er brak een glimlach door. Voor mij straalde er iets door hem heen.

In het aan onze lezing voorafgaande evangelie is alsmaar verhaald wat Jezus bewoog, wat Hij aan mensen wilde doorgeven: zijn veldrede, zijn tekens,, genezingen, broodvermenigvuldiging, zijn zorg voor zieken en armen; tekens vooraf van een toekomst zoals God die wil en een aansporing om Hem te volgen. Zou het gek zijn om te denken dat Hij op een punt kwam waarop Hij zich afvroeg: bereik ik de mensen wel met wat ik wil? Hoe ziet men mij. Petrus noemt Hem de Messias. Maar zegt Hij: Messias zijn is niet alleen de sterke zijn, maar vraagt ook offers, inzet, liefde voor mensen die je niet zo liggen.

Neem je kruis op je schouders, dag aan dag. Dat betekent niet dat je jezelf tekort moet doen; maar houd niet datgene wat jezelf kúnt en wílt voor jezelf. Velen hebben er in tegenspoed steun aan: ze verstaan: neem wat je dán overkomt, als mijn kruis op je schouders. Maar er is méér: in de parabel van de Barmhartige Samaritaan maakt Hij duidelijk: vlucht niet weg voor het kruis als je in de gaten krijgt hoeveel naastenliefde van je vraagt, liefde voor degene die het naast is, die je van vreemde je naaste wordt, die jou op het eerste gezicht alleen maar een vijand lijkt; die als vreemde – gelovige of niet - in je buurt of land is komen wonen. En dan gaat het niet alleen om troosten en verplegen, maar ook: er alles aan doen, tot in je stemgedrag, om groter onheil te voorkomen.

Tot twee keer toe staat er dat Jezus zich terugtrok om te bidden. Zou het raar zijn om te veronderstellen dat Jezus dan nadenkt over zijn leven tot nu toe; over de hoogtepunten en dieptepunten daarin: over wat Hij goed heeft mogen doen en zeggen én over de tegenstand die Hij opriep, want: “wie goed doet, ontmoet niet altijd goed”; wordt niet altijd – laat staan door ieder – begrepen. Bidden is aan de Vader voorleggen wat je bezig houdt. Op dit moment moet Hij gezien hebben wat voor gevolgen zijn manier van leven zou hebben; hoe Hij ook vijanden maakte; hoe mensen het niet haalbaar achten om jezelf te blijven én zo belangeloos voor anderen te leven. Boven op de berg kan Hij er over nagedacht hebben of Hij dat wel aan kon:

zijn leven te geven. Daar spreekt Hij met Mozes en Elia: twee voorgangers wier woorden vaak werden afgewezen door hun volk. Daar wordt Hij bevestigd door hen én door de Enige in wat Hij als zijn roeping beschouwde; in datgene waar Hij warm voor liep, waar Hij het koud van kreeg. En net als Matthias ging Hij stralen; ging Hij stralen voor zijn gesprekspartners; brak de hemel voor Hem open; kon Hij zien, zien soms even, dat er hoop was.....

Christen zijn betekent: er blij mee zijn dat je zo'n voorganger hebt. Maar het mag er niet toe leiden dat je op een ander neerziet. De Enige blijft dezelfde, de God van alle mensen; maar in de kijk op Hem, in de relatie met Hem zijn er verschillen. In een gesprek daarover kunnen we van elkaar leren. Als we – ieder van ons op onze eigen manier - - als we Hem volgen mogen ook wij ons bevestigd weten. En: bevestigd worden is zo belangrijk. We mogen ook tegen een ander zeggen dat zij of hij het goed doet!

Deze veertigdagentijd kan een tijd zijn waarin we ons leven – met al zijn ups en downs - biddend in de handen van de Enige leggen en ons oefenen in geloven dat Jezus' levenswijze ons en onze wereld hoop geeft.

Lezing door Paul Clement in de Ontmoetingskerk op zaterdag 7 maart 2020